

[Poul Sørensen.]

ønsker gennemført og gennemført omgående, er, at de ganske urimelige strejker, som nu går ud over landet, bringes til ophør.

Formanden: Til det af de ærede medlemmer hr. Hans Rasmussen og hr. Baunsgaard fremsatte forslag om overgang til næste sag på dagsordenen (se sp. 2847) er der nu af de ærede medlemmer hr. Erik Eriksen og Poul Sørensen stillet følgende ændringsforslag: (se sp. 2852).

Jeg skal lade dette ændringsforslag indgå i forhandlingen.

Baunsgaard: I en konfliktsituation af den ene eller den anden art vil der være god brug for, at alle prøver efter bedste evne at fastholde sammenhængen mellem den skete samfundsudvikling og de midler, man tænker sig anvendt. Det er i dag åbenbart for alle, at en konflikt på arbejdsmarkedet ikke længere er en sag alene mellem de to parter, men tværtimod en sag, hvori alle under en eller anden form bliver engageret. Der kan vel næppe anføres noget mere rigtigt om den moderne samfundsform end netop dette, at alle er blevet afhængige af hinanden og ingen derfor har mulighed for at løse sine problemer ensidigt uden hensyn til de øvrige befolkningsgrupper. Den megen tale om, at det øvrige samfund ikke har nogen ret til at blande sig i arbejdsmarkedets forhold, uanset hvor ødelæggende forhold for landet parterne forårsager, er derfor ikke holdbar. Det er nemlig ikke først og fremmest de to parters eget problem, men tværtimod hele samfundets. Løses en overenskomstsituation ikke uden arbejdsstandsninger, ja, så er det vel nok i første omgang de to direkte implicerede parter, der mister noget. En konflikts virkninger indskrænker sig imidlertid ikke hertil. Det er da vist klart for alle.

Produktionstab betyder tab for samfundet og en mindskelse af den samlede velstand. Rammes eksporten, betyder det desuden valutatab, som svækker landets almindelige økonomiske stilling. Skulle det derudover betyde, at vi mister markeder i udlandet, medfører det også mindskede beskæftigelsesmuligheder og dermed risiko for arbejdsløshed. Arbejdsløshed er dyr for

den, den rammer, og dyr for samfundet, fordi det nu engang er sådan i et socialt indstillet samfund, at arbejdsløse ikke henvises til selv at klare alle økonomiske problemer. Livets opretholdelse er nu engang en fælles sag.

En konflikts virkninger griber om sig, andre erhverv rammes, således som det i dag er tilfældet med transportkonflikten. Det er da en klar understregning af det forhold, at en konflikt ikke er en sag alene mellem de to direkte implicerede parter. Landbrugseksporten kan i øjeblikket kun foregå i stærkt formindsket omfang, og det vil derfor i løbet af meget kort tid medføre tab for landbruget, at der er en konflikt på et helt andet område. Hvor urimeligt må dette ikke forekomme, når landbrugsområdet endnu ikke har afsluttet sine overenskomstforhandlinger. Det vil altså sige, at området rammes, medens man endnu sidder og forhandler, ganske som de rammes, der har deres overenskomster i stand. Hvad hjælper det, at byggefagene har vedtaget de nye overenskomster, hvis byggeriet alligevel må stoppes, fordi transportstrejken umuliggør fortsættelse af arbejdet? Så skal byggefagenes arbejdere ud i ledighed og miste arbejdsindtægt. Byggeriet ligger stille og bliver dyrere derved.

Over for det, jeg her har fremført, siger man så, at virkningerne af en konflikt er overvurderet. Man siger, at i udlandet strejkes der, og at erfaringerne viser, at det, samfundet sætter til under en konflikt, hurtigt indvindes igen. Jeg skal ikke bestride, at der kan have været perioder, hvor det synspunkt har kunnet gøres gældende også i Danmark. Det må dog have været i perioder, hvor vi ikke har haft den fulde udnyttelse af produktionsapparatet og dermed har haft en arbejdskraftreserve at sætte ind i produktionen efter en eventuel konflikt, men det er ikke netop den situation, vi har i øjeblikket. Vi har et pres på produktionsapparatet, der nærmer sig den fulde udnyttelse, og vi har for landet som helhed så nær den fulde beskæftigelse, som det i praksis er muligt. Der er altså ingen reserver at sætte ind i produktionen til bagefter at indhente det, man sætter til under konflikter.

Man kan nære mindre bekymring, end jeg nu har givet udtryk for, for de økonomo-